

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 637/2014-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť A. A., zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Cibíkom, Tomášikova 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 To 9/2013 zo 6. novembra 2013 a jeho postupom, ktorý mu predchádzal, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2014 doručená sťažnosť A. A. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená písomným podaním doručeným 2. júla 2014, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 9/2013 zo 6. novembra 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a jeho postupom, ktorý mu predchádzal.

Z obsahu sťažnosti ústavný súd zistil, že rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK-1 T/28/2012 zo 7. augusta 2013 bol sťažovateľ odsúdený pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), vydieračského únosu podľa § 138 písm. a) Trestného zákona a § 141 písm. a) Trestného zákona sčasti dokonaný, sčasti vo vzťahu k § 186 ods. 3 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti rozsudku. Proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho označených práv najmä tým, že *„sa v podstate obmedzil v rozhodnutí o odvolaní len na stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v prvostupňovom rozhodnutí a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by potvrdili alebo vyvrátili relevantné tvrdenia uvedené v odvolaní“*. V tejto súvislosti sťažovateľ bližšie konkretizuje a poukazuje na *„nesprávne vyhodnotenie až deformáciu vykonaného dôkazu výpovede svedka J. B., nedodržanie kontradiktórnosti konania a princíp rovnosti zbraní, pre absolútne neakceptovanie navrhovaných dôkazov, porušenie práva na riadne odôvodnenie rozsudku, keďže sa už súd prvého stupňa nevysporiadal s väčšinou argumentov uvedených v záverečnej reči obhajcu a tento ústavný nedostatok nebol odstránený ani odvolacím súdom, odvolací súd sa nevysporiadal ani s námietkami ohľadne nesprávnej právnej kvalifikácie skutkov v bode 2/ a 3/ rozsudku súdu prvého stupňa“*, ktoré aj skutkovo opísal v sťažnosti.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn.: 1 To 9/2013 porušil základné práva A. A., nar. 20.11.1984, na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.11.2013 pod sp. zn.: 1 To 9/2103 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. A. A. priznáva náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Milana Cibika do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veci veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ svojou sťažnosťou napádal postup najvyššieho súdu v označenom konaní a jeho napadnuté uznesenie z dôvodu tvrdeného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poukazuje na to, že nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie zisteného skutkového stavu všeobecnými súdmi.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie v trestnoprávných veciach patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprináleží rozhodovať o vine a treste osoby obžalovanej z trestného činu, resp. v konaní podľa čl. 127

ods. 1 ústavy posudzovať otázku viny sťažovateľa vo vzťahu k spáchaniu trestného činu, z ktorého ho viní obžaloba v konkrétnej trestnej veci alebo z ktorého bol uznaný vinným rozsudkom všeobecného (trestného) súdu.

Ústavný súd je oprávnený posúdiť, či spôsob aplikácie práva všeobecným súdom v konkrétnom prípade je zlučiteľný s ústavou vrátane jej ustanovení zaručujúcich základné práva a slobody alebo ľudské práva a slobody vyplývajúce z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, porušenie ktorých sťažovateľ v konaní podľa čl. 127 ústavy namieta.

Pokiaľ ide o posudzovanie skutkových a právnych záverov všeobecného súdu obsiahnutých v jeho rozhodnutí, ústavný súd opakovane vyslovil, že môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (s prihliadnutím na obsah prvostupňového rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK-1 T/28/2012 zo 7. augusta 2013, ktorý bol v odvolacom konaní preskúmaný) dospel ústavný súd k záveru, že zo záverov najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani interpretácia vykonaných dôkazov odporujúca zásadám formálnej logiky

alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia ukladá súdu povinnosť vykonať dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (nie každý dôkaz navrhnutý niektorou zo strán) objasňujúc s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a následne dôkazy vyhodnotiť podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán. Pokiaľ v procese hodnotenia dôkazov dospeje súd k záveru, že väčšina v konaní vykonaných dôkazov svedčiacich proti obžalovanému vo svojom súhrne spoľahlivo vyvracia pravdivosť dôkazov v jeho prospech (teda že dôkazy vykonané v konaní preukazujú vinu obžalovaného mimo rozumných pochybností), a svoje závery v tomto smere dostatočne odôvodní, nemožno jeho rozhodnutie, ktorým vysloví vinu obžalovaného, považovať za nezákonné či neústavné z dôvodu nevykonania ďalších dôkazov navrhovaných obhajobou. Navyše, najvyšší súd k tejto námietke sťažovateľa v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia uviedol, že *„výrok o vine obžalovaného A. A. bol založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez akejkoľvek pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov pri jednotlivých skutkoch ustálený. Preto aj odvolací súd dospel k presvedčivému a objektívnemu záveru, že nemožno mať žiadne pochybnosti o vine obžalovaného, pretože jeho vina bola preukázaná tak súborom priamych, ako aj nepriamych dôkazov, pričom tieto dôkazy tvoria nepretržitú a súvislú niť, ktorá bez akýchkoľvek pochybností dovoľuje vysloviť záver o vine vo výroku o vine obžalovaného.“*. V nadväznosti na povahu a počet vykonaných dôkazov vrátane dôkazov DNA (na ohorku cigarety, chirurgických rukaviciach, pozn.) opísaných v odôvodnení prvostupňového rozsudku ústavný súd konštatuje, že spochybnenie jedného z dôkazov a nevykonanie ďalších navrhovaných dôkazov obhajobou za situácie, keď súd disponoval a vykonal také množstvo dôkazov, ktoré jednoznačne vo svojom súhrne preukazujú skutok a vinu sťažovateľa, nie je spôsobilé vyvolať pochybnosť o zákonnosti a ústavnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu,

ktorým zamietol odvolanie proti prvostupňovému rozsudku súdu z hľadiska limitov základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa týkajúce sa nezákonnosti vykonaných dôkazov, ako aj údajne nesprávnej právnej kvalifikácie skutkov v bode 2) a 3) rozsudku súdu prvého stupňa, ústavný súd konštatuje, že uvedené námietky sú subsumovateľné pod dôvody na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného zákona, čo v okolnostiach prípadu znamená nedostatok právomoci ústavného súdu preskúmať tieto námietky z dôvodu nevyčerpania účinného prostriedku nápravy, ktorým je dovolanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sa nimi nemohol zaoberať (m. m. III. ÚS 195/07, III. ÚS 141/08).

Ústavný súd v súvislosti s námietkou arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu odkazuje na podrobné a pomerne rozsiahle odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom súd prvého stupňa poukázal na množstvo priamych, ako aj nepriamych dôkazov (výpovede svedkov, obrazové, zvukové alebo záznamov, iné vecné dôkazy) a zároveň konštatuje, že námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní, ako aj v tejto sťažnosti nie sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o zákonnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil s obsahom a dôvodmi uvedenými v prvostupňovom rozsudku. Ústavný súd preto ďalej konštatuje, že nezistil žiadnu relevantnú súvislosť medzi namietanými právami a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, preto v rámci predbežného prerokovania tejto sťažnosti dospel k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, keďže odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné.

Záveru najvyššieho súdu obsiahnuté v napádanom rozhodnutí za žiadnych okolností nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. V tomto kontexte samotná skutočnosť, že najvyšší súd v predmetnej veci neakceptoval výhrady obhajoby, nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

Ústavný súd na základe uvedeného odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2014